

4. Osada Grzybowski Młyn

Grzybowski Młyn to niewielka miejscowość położona na północnych obrzeżach Wdzydzkiego Parku Krajobrazowego, nad rozlewiskiem rzeki Trzebiochy. Tereny te podlegają również pod obszar Lipuskiego Obszaru Chronionego, co świadczy o szczególnym pięknie pobliskiego krajobrazu. W tej niewielkiej miejscowości odnajdziemy dawny młyn, stary cmentarz oraz pomnikowy dąb. Warto też zobaczyć przepławkę dla ryb umożliwiającą swobodny przepływ ryb, wybudowaną w Zakładzie Rybackim „WDZYDZE”. Obiekt posiada własną wylęgarnię ryb jeziorowych (sieja, sielawa, szczupak, troć jeziorowa wdzydzka) oraz prowadzi hodowlę pstrąga tęczowego, jesiotra i karpia. Osada Grzybowski Młyn znajduje się na turystycznym Szlaku Kamiennych Kręgów.

5. Zielona Szkoła - Schodno

Zielona Szkoła położona jest we wsi Schodno na terenie Wdzydzkiego Parku Krajobrazowego. Jest jedną z trzech placówek ekodukacyjnych w Pomorskim Zespole Parków Krajobrazowych. Funkcjonuje od 1994 roku. Mieści się w odrestaurowanym budynku dawnej szkoły wiejskiej. Szkoła znajduje się w bezpośrednim sąsiedztwie jezior, borów, lasów, łąk i torfowisk. W atrakcyjny sposób przekazuje podstawową wiedzę na temat środowiska przyrodniczego, wytwarza u dzieci pozytywną więź z przyrodą, rozwija poczucie współodpowiedzialności i potrzebę ochrony środowiska naturalnego. Przybliża też kulturę i tradycję tej części Kaszub. Do największych walorów Zielonej Szkoły w Schodnie należy bogata oferta tematów edukacyjnych, dobrze zagospodarowane otoczenie szkoły (wiata, kominek, piec chlebowy) oraz przyjazna atmosfera. Oferta Zielonej Szkoły przeznaczona jest przede wszystkim dla zorganizowanych grup.

6. Żabińskich Błoto – użytek ekologiczny

Niedaleko miejscowości Schodno, na terenie Wdzydzkiego Parku Krajobrazowego znajduje się użytek ekologiczny „Żabińskich Błoto”, obejmujący śródleśne oczko wodne z płem mszarnym (pływające wyspy, utworzone przez oderwaną roślinność). Użytki ekologiczne to rodzaj formy ochrony przyrody ekosystemów mających duże znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej. „Żabińskich Błoto”, to jednocześnie idealne miejsce do edukacji ekologicznej. Znajduje się kładka dydaktyczna, dzięki której można swobodnie obserwować przyrodę czy poznać charakterystyczną roślinność torfowiskową nie czyniąc przy tym żadnych szkód naturze. Dodatkowo prowadzi tędy piesza ścieżka przyrodniczo - edukacyjna „Życie lasu wokół remizy” wyposażona w tablice o treści przyrodniczej.

Baza noclegowa

Agroturystyka „Rancho Maszera”
Płocice 7A
tel. 509 435 557
www.ranchomaszera.com

Osada Grzybowski Młyn
Grzybowski Młyn 10A
tel. 725 600 008
www.grzybowskiimlyn.pl

Agroturystyka „Siedlisko Bobrówka”
Wyrówno 3A
tel. 601 653 828

Dom Wczasowy „Agro Breza”
Nowe Karpno 2
tel. 58 687 46 01, 607 897 957
www.agrobreza.e-wyjazd.pl

Gospodarstwo Agroturystyczne „Kaizerówka”
Lipusz, Rzym 4
tel. 58 687 49 69

Gospodarstwo Agroturystyczne „Pod Modrzewiami”
Loryniec 3
tel. 58 686 10 21
www.kaszuby-wda.pl

Pokoje gościnne „Kaszubskie Zacisze”
Nowe Karpno 4A
tel. 660 106 483
www.wypoczynekdlakazdego.tvc.pl

Siedlisko „Malwy”
Wyrówno 5
tel. 58 551 16 06
www.wyrownno.com

Gastronomia

Osada Grzybowski Młyn
Restauracja „Babcina Kuchnia”
Grzybowski Młyn 10 A

Restauracja „Fiona”
Lipusz, ul. J. Wybickiego 11

Bar „Pod Stodółą”
Lipusz, ul. Młyńska 1

Restauracja „Pod brzoźami”
Lipusz, ul. Młyńska 14

★ **Gminny Ośrodek Kultury Sportu i Rekreacji**
Lipusz, ul. Młyńska 12, tel. 58 687 45 77

★ **Gminne Centrum Informacji Turystycznej**
Dziemiany, ul. Wyzwolenia 20, tel. 58 688 00 27

★ **„Navigo” Lipusz - spływy kajakowe, producent sprzętu wodnego**
tel. 58 687 45 71, kom. 504 061 520 www.navigo-kajaki.pl

Biuro LOT „Serce Kaszub”
ul. Świętojańska 5E 83-400 Kościerzyna
tel./fax.: 58 685 33 87 kom.: 790 200 211
e-mail: biuro@lot-sercekaszub.pl
www.lot-sercekaszub.pl

Operowanie tras, ślady GPS: TREK Jacek Zdrojewski
Geocache: Piotr Grabaszewski, Maciej Kumor
Grafika, mapy, skład: Studio Kreowania Rzeczywistości

Operacja współfinansowana przez Unię Europejską ze środków finansowych Europejskiego Funduszu Rybackiego zapewniającą inwestycje w zrównoważone rybołówstwo.

Informator turystyki rowerowej

⑤ W dolinie rzeki Wdy

Trasa prowadzi przez wiele ciekawych przyrodniczo miejsc Wdzydzkiego Parku Krajobrazowego i jego otuliny. Przemierzając kaszubskie lasy, zapoznamy się z malowniczymi jeziorami oraz rzekami - Wdą i Trzebiochą. Trasa wykorzystuje lokalne szlaki rowerowe oraz drogi gruntowe, dzięki którym kontakt z ruchem samochodowym jest znikomy. W większości poruszać się będziemy drogami szutrowymi oraz leśnymi duktami.

Długość trasy: ok. 29 km

Czas jazdy: 3 godziny

Rekomendowany rower: górski

Przebieg trasy: Lipusz - Płocice - Grzybowski Młyn - Loryniec - Schodno - Kalisz - Szklana Huta - Płociczno - Lipusz

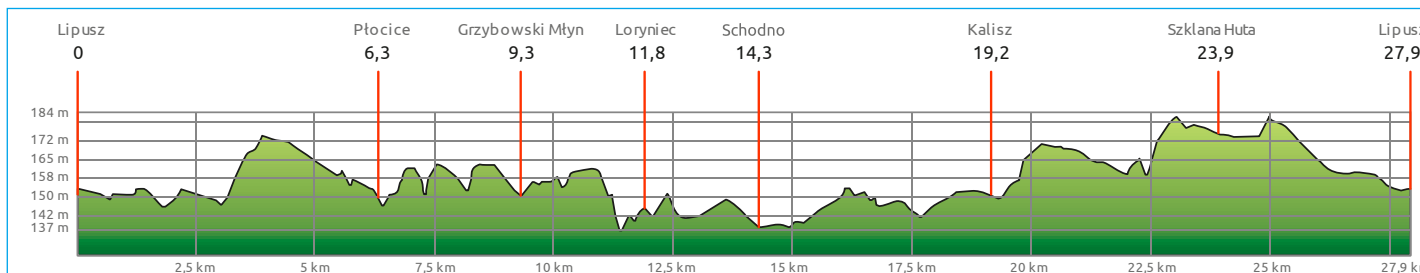
Wycieczkę rozpoczynamy w Lipuszu przy stacji kolejowej. Jadąc przez centrum wsi kierujemy się w stronę leśniczówki. Pokonujemy most na rzece Wdzie, którą jeszcze nie raz spotkamy podczas naszej wycieczki. W połowie ulicy Młyńskiej skręcamy w prawo w ulicę Łąkową. Jak nazwa podpowiada, początkowo droga wiedzie wśród malowniczych łąk, jednak po pokonaniu drogi Kościerzyna - Chojnice zagłębiamy się w lesie. Na odcinku tym towarzyszy nam już tylko las oraz czerwony szlak rowerowy, wiodący do Wdzyd.

Płocice to mała osada leżąca nad kameralnym jeziorkiem o tej samej nazwie. Nieopodal w lesie skrywa się inne, mniejsze jeziorko o zabawnej nazwie „Chude”. Ze wsi nasza trasa wiedzie w kierunku Grzybowskiego Młyna, osady która leży nad rozlewiskiem rzeki Trzebiochy. Na tym odcinku towarzyszy nam oznakowany kolorem zielonym pieszy „Szlak Kamiennych Kręgów”.

Dalej wycieczkę kontynuujemy aż po Loryniec, gdzie trasa zwraca i prowadzi z kolei szlakiem rowerowym oznakowanym kolorem żółtym do miejscowości Schodno. Przed osadą droga wspina się na lokalne wzniesienie, z którego zza drzew przebija się widok na malownicze jezioro Schodno. Przez jezioro przepływa wspomniana wcześniej rzeka Wda. Po zjeździe z góry, tuż za „Zieloną Szkołą” odbijamy w lewo w kierunku Dąbrówki i na najbliższym, dość charakterystycznym skrzyżowaniu leśnych dróg, skręcamy w prawo na Kalisz (ale Kaszubski, a nie wielkopolski). Na skrzyżowaniu zegnamy się z żółtym szlakiem rowerowym i skręcamy na szlak niebieski.

Przez Kalisz jedziemy cały czas prosto w kierunku starej stacji kolejowej. Po lewej stronie widać Jezioro Biebrowo, a na horyzoncie dość gęsty las, na granicy którego wzdłuż torów wiedzie droga gruntowa. Udajemy się nią w kierunku Szklanej Huty, skąd wracamy z powrotem do Lipusza.

Profil wysokości trasy rowerowej

Geocaching to gra terenowa użytkowników GPS polegająca na poszukiwaniu „skarbów” ukrytych przez jej innych uczestników. Podstawą tej zabawy są współrzędne, dzięki którym użytkownicy są w stanie odszukać skrytkę. Skarby to najczęściej ukryte w terenie pojemniki, w których znajdziemy dzienniki znaleźni (logbook) oraz różnego rodzaju gadzety na wymianę.

Lokalna Organizacja Turystyczna Serce Kaszub wyznaczyła **7 rowerowych tras wycieczkowych** wraz ze śladami **GPS**, ukazujących atrakcje i walory przyrodnicze Powiatu Kościńskiego, wokół których powstało **40 skrzynek geocachingowych**.

Skrzynki geocache zarejestrowano w serwisie **opencaching.pl**.

1. Muzeum Gospodarstwa Wiejskiego w Lipuszu

Powstałe w 2002 roku Muzeum mieści się w zbudowanym w 1865 roku kościele poewangelickim. Do tej pory zgromadzono ponad 300 eksponatów. W Muzeum obejrzeć można stare sprzęty domowe oraz sprzęty gospodarskie, których nie znajdziemy już we współczesnym obiegu domowym. Są to m.in.: stare naczynia kuchenne, magiel, drewniane łożka, młockarnie konne, kamienie do śrutownika, wóz konny, cepy, uprząże konne, drewniana pompa, cierlica do lnu, drobne narzędzia i wiele innych.

Ze sprzętów do prac polowych zgromadzono: koparkę konną, kilka rodzajów bron, pługi. W Muzeum zobaczyć można także wóz strażacki z roku 1913 oraz warsztat tkacki z początku XX wieku. Podziwiać tu można również wiele innych przedmiotów użytkowych, które już na zawsze zniknęły z wiejskich zagrod.

Muzeum można zwiedzać po wcześniejszym uzgodnieniu telefonicznym.

Muzeum Gospodarstwa Wiejskiego w Lipuszu
83-424 Lipusz, ul. J. Wybickiego 1
tel. 58 687 45 81, 58 687 45 77

2. Kościół parafialny p.w. św. Michała Archanioła w Lipuszu

Obecny kościół został wzniesiony w latach 1866-1867 w stylu neogotyckim. Kilka elementów we wnętrzu obecnej świątyni pochodzi z poprzednich świątyni, zniszczonych przez pożary. Najstarszym zachowanym zabytkiem jest wkomponowana w ołtarz, późnobarokowa figura Matki Bożej z Dzieciątkiem wykonana z brązu. Figura datowana jest na I poł. XVIII w. Polichromie kościoła oraz obraz św. Michała Archanioła wykonał w 1924 roku pelpliński artysta-plastyk Leon Drapiewski. Szczególną uwagę we wnętrzu tego trójnawowego kościoła przyciąga piękna konstrukcja ciesielska słupów i stropu.

3. Młyn wodny nad rzeką Wdą w Lipuszu

Młyn pochodzi z początków XX wieku. Klasyczny młyn poruszany siłą spadającego wodospadu (energia odzyskiwana z wody spadającej nieprzerwanie z dużych wysokości). Początkowo był wyłącznie konstrukcją drewnianą, z czasem został podmurowany. Dziś jest starannie zakonserwowany zabytkiem kultury kaszubskiej. Jest on jednym z nielicznych, starannie odrestaurowanych młynów wodnych na Pomorzu Gdańskim. Jednocześnie pozostaje pamiątką po dawnej historii ziemi kaszubskiej. Lipuski młyn wodny można obejrzeć także od strony rzeki, gdyż nieopodal przebiega szlak kajakowy na rzece Wdzie.

